

Mostanság honfitársaink sokasága kel útra, olyanok, akiknek álmai netovábbja egy-egy külföldi nyaralás, legyen az csupán néhány napos, szerényebb társasút. És bár tudjuk: az utazási irodákat aligha fenyegeti csőd, hiszen kínálatuk szinte a meghirdetést követő órákban elkél, él még a magyaros virtus, s mind többen vágnak neki a világnak, saját szakállukra; a hályogkovácsok vakbiztonságával: nyelvtudás nélkül, nem ismerve közeli és távoli országok adottságait, közbiztonságát, naiv hittel föltételezve: Szent Kristóf még napjainkban is védi az útonlévőket.

Szerb Jenő, az Állami Biztosító V. kerületi Igazgatóságának vezetője hosszan sorolhatná az útibaki eseteket, hiszen a főváros területén ehhez az igazgatósághoz tartoznak a betegség, baleset és poggyászkár esetére kötött turistabiztosítások. Máig mosolyogva emlegetik a fióknál a Magas-Tátra magyar szerelmesének történetét, aki kicsit lusta volt, s úgy gondolta: a szűk hegyi ösvény megmászásához nem cipeli hátizsákját. Gondosan odaláncolta tehát egy oszlophoz. A hátizsákot meg is találta, csak éppen semmi nem volt benne. Kirámolták. Az is emlékezetes eset, amikor az egyik nyugati nagyváros központi parkolója helyett — tévedésből — a roncstelepre hajtott be autós hazánkfi. Még örült is, hogy végre ingyen várakozhat. Ott is hagyta kocsiját...

A pályaudvarokon is megjárták már néhányan: bizalomgerjesztő, megnyerő külsejű urakra, hölgyekre bízták — csak pár percre — csomagjukat. Több gondjuk azután nem is volt vele... Érthetetlen a tengerparti tolvajlások egy része is, hiszen a magyar, mielőtt a sós lébe gyalogolna, minden cuccát gondosan letakarja frottír törölközővel.

— És a biztosító, mint egy katonatiszt, fizet...

— Mintha maliciózus lenne ez a megjegyzés — válaszolja Szerb Jenő.

Az előírásaink szigorúak: poggyászkárt — a szükséges útiholmikról van szó, amibe az ékszerek már nem szá-

A kár haszna

Azt tartja a fáma, hogy a biztosítás kezdete az ókori Föniciába nyúlnak vissza. (Mellesleg, hol másutt, hiszen pénzről volt szó.) A korabeli hajósok, tengeri kereskedők hamar rájöttek: a nagy utakra legalább annyi hajó nem tér vissza, mint amennyi megérkezik. Sokan tönkre is mentek a veszteségekbe, míg azután valakinek eszébe jutott, hogy az egy mindenkiért, mindenki egyért alapon a hajótulajdonosok — hajóegységenként számolva — tegyenek a közösbe egy bizonyos összeget, és esetenként abból kártalanítsák kevésbé szerencsés társaikat. A vállalkozás önzetlen intézményként indult. Felbecsülték: hány hajó nem tér vissza, de hogy melyik nem, azt természetesen nem tudták. Tehát úgy fizették be az összeget az utánpótlásra, hogy a legértékesebb rakomány elvesztésénél is legyen kártótlás. És még így is szép summa maradványt könyvelhettek el. Egy idő után már szó sem volt önzetlen gondoskodásról, áldozatvállalásról. A biztosítás üzlet lett...

Amatőrfelvételek egy utcai rablótámadásról

mítanak bele — 12 ezer forintig térítünk. Akik értékes fotófelszereléssel, filmfelvételével, CB-rádióval, márkás melegítővel, vagy más sportfelszereléssel indulnak útnak, kétszeres biztosítást is köthetnek. Ilyenkor 24 ezerre nő a kártérítés felső határa. És bizonyára nem veszik tőlünk rossz néven — figyelmeztetjük is erre ügyfeleinket —, hogy föltétlenül forduljanak rendőrséghez, ha meglopták őket, s kérjük, ha kell, követeljék jegyzőkönyv felvételét az esetről. De győződjenek is meg arról, hogy szerepel abban, s ha nem ismerik a nyelvet, okvetlen keressenek valakit, aki lefordítja a szöveget. Előfordult ugyanis, hogy az egyik szomszédos országból ügyfelünk olyan jegyzőkönyvmásolatot hozott, amelyben azt írták: „valószínűleg nem történt bűncselekmény, a „károsult” föltehetőleg pénzt akar a biztosítótól...”

Bizony, alaposan résen kell lennünk, ha megkárosítottak bennünket, hiszen „istenbizonyra” sehol a világon nem fizet a biztosító. A mi Ptk.-nk is úgy rendelkezik, hogy a káreseményt a károsultnak kell bizonyítania. És vannak, akik „be is segítenek” a valóságnak.

Történt, hogy az utazó bejelentette: a repülőúton hazafelé eltűnt a bőröndje. Mint később kiderült: tévedésből egy másik gépre tették föl, s a csomag a szó szoros értelmében világkörűl útra indult, majd egyszer csak sértetlenül megérkezett Budapestre. Időközben azonban gazdáját a biztosító kártalanította, s tekintettel a bőröndben lévő értékes útiholmikra, meg a duplabiztosításra, 24 ezer forintot kapott. A MALÉV értesítette a csomag megkerüléséről az Állami Biztosítót, az pedig ügyfelét. A bőrönd átvételénél és felnyitásánál ott volt a biztosító képviselője is. Az útiholmiből szerencsére semmi sem hiányzott, csak éppenséggel értéke még nagy jóindulattal sem volt több háromezer forintnál.

Pórujárta az a házaspár is, amelyik csoportos autóstúrara indult Ausztriába, azután furcsa ötlettel próbált lefaragni az útiköltségekből. Bécsi éjszakázásuk után, reggel fölháborodva közölték idegenvezetőjükkel és tár-

saikkal, hogy hajnalra föltörték a szálló előtt parkoló kocsijukat, és mindent elloptak belőle. Idehaza nyomban bejelentették kárigényüket, de közben egy levél is érkezett a biztosítóhoz. A csoport egyik tagja a hotel ablakából látta az esetet, nem volt rest, tollat ragadott és közölte, hogy önbetörés történt.

Most, az utazási szezon kellős közepén, hetente több száz kárt jelentenek a külföldről hazatért magyar turisták. A legtöbb ügyet sikerül is a pórujárak megelégedésére rendezni. Nézeteltérést általában az okoz, hogy a biztosító úgynevezett kárkori értéket térít. Hiába, hogy a prima angol szövetből készült, s mindössze két éve csináltatott öltöny csupán négyszer-öt-ször volt a gazdáján, már csak bizonyos áron térítik meg. A pár esztendeje 9 ezer forintért vásárolt fényképezőgép is négyezret ér napjainkban. Hiába: a masina erkölcsi kopása nagyobb, mint a valódi elhasználódás.

— Nehéz is belenyugodni, hogy például a drága, divatos, nem régen vásárolt ruhánk az egyhónapos út végén kétharmadát, felét éri, ha valami miatt tönkrement vagy ellopták.

— Persze, az is igaz: a kárából senkinek sem lehet haszna.

Karcsay Rezsóné dr., a személybiztosítási osztályról úgy vélekedik: a külföldre utazó turisták többsége valóban azért köt betegség-, baleset- és poggyászbiztosítást, mert fedezetet lát benne esetleges kárainak megtérülésére. Persze fontos szempont lehet az is, hogy a tengerentúli rokonok szívesebben hívják meg idősebb, beteges hozzátartozóikat, ha azok biztosítást kötöttek idehaza. (Nyugaton ugyanis nem olcsó mulatság a betegség, s 1978 óta ugrásszerűen emelkednek a kórházi költségek.) Egy amerikai biztosító társasággal kötött megállapodás értelmében a múlt nyártól az Egyesült Államoktól Új-Zélandig, a világ legtávolabbi országában is számíthat a magyar utazó arra, hogy biztosítása alapján megtérülnek a váratlan megbetegedéssel, balesettel kapcsolatos költségei. Az amerikai biztosító képviselői iro-

Böröndre várva a düsseldorfi repülőtéren

dái — címüket még idehaza megkapja a turista — átvállalják a kórházi számlákat, az esetleges poggyász-kárt pedig itthon téríti meg az Állami Biztosító — forintban. De ha valaki például 100 dollár alatti orvosi számláját saját zsebből kifizeti, valutában kapja vissza.

Persze ezen a területen is találkozni ügyeskedőkkel, akik hosszú évek óta ismert betegségeket váratlanul támadt kórnak tüntetve föl, külföldi specialistaival szeretnék kezelteni, a biztosítás terhére.

Ismert, hogy poggyászkárként nem térítik aranyékszerek elvesztését. De mi van akkor, ha valakinek úri ked-

ve úgy diktálja: karkötőkkel, láncokkal telibiztosítva parádézik az amerikai rokonok előtt, hadd lássák, van mit a tejbe aprítania. Biztosíthatja-e ékszereit? Természetesen. Az Állami Biztosító Nemzetközi Igazgatóságán erre is van lehetőség, de érdeklődésünkre már példát se tudtak mondani, hogy ilyesmi előfordult volna. Na, igen. A nyugati rokonoknak inkább panaszkodni szokás, nem pedig dicsekedni. Az a jobb bolt.

— És a biztosítónak milyen üzlet a turistabiztosítás?

Karcsayné válasza rövid és tömör: — Pénzünknel vagyunk.

(Borbás)

VÉSZITS ANDREA:

A ló nem bordó, a ló sárga

— Nem fér több a liftbe — morogta.

— Mi?! — kapta fel Szél Vilma idegesen a fejét, és védelmezően rákönykölt az előtte heverő papírra.

Peti a fotelba hevert, a karfa mellett lelógatta a két karját, és a szőnyeget rugdalta a cipőjével. Akár egy hintát, ingatta a fejét.

— Azt hittem, mondtál valamit — szögezte le Szél Vilma, aztán visszakormányozta a figyelmét az előtte heverő papírlapra. Közben éppen csak kipillantott a rácsok között a pinceablakon, hátha elvillan előtte egy karcsú boka, szaporakoppán két túsarok, surrog egy narancsszín esőcsizma, csikorog a divatjamúlt, barna boxbőr cipő. Szél Vilma csak a cipőjükről s a lépteikről ismerte meg a lakókat. A pinceablakon át csak a ház körül ögyvelgő macskák arcát látta.

Szél Vilma az üres papírlapot nézegette maga előtt és elábrándozott. Egy pillanatig abban a szerepben tetszelgett, hogy most támogatja a fiatal prózaírókat. Mostantól támogatja őket. Szél Vilma előtt ott hevert az éppen kiolvasott regény, mondhatni heverészett, olyan megközelíthetetlenül, mintha csak el akarná bátortalanítani Szél Vilmát, aki pedig azóta, hogy az első lapját elolvasta, fogalmazgatja magában a levelet. Természetesen nem szabvány olvasói levélre gondolt, afféle ömlengésre, amelyben végezetül, hogy hogy nem, mindig a levélíró személye to-lakszik előtérbe, s nem is pörge orrú esszére, bár lenyűgöző könyvkritikákat tudott írni, tudott volna, ha akar, nem; Szél Vilma mint mindig, valami különlegesre gondolt, mondjuk egy novellára, amit ez a regény ihlet, mint ha ő egyszerűen, akár egy napköziben, tovább dajkálná a Seymour gyerekeit, mert magában így nevezte az ismeretlen, fiatal prózaírókat, fiatal, hát épp egyidősek, a könyv borítóján díszelgő fényképen a fiú átjárhatóknak tetszett, pontosan ezzel a szóval, átjárhatóknak, én is pont ilyen képet csináltatnék magamról, vagy mégse, eltöprengtet, vajon megkockáztatna-e egy mosolyt, mi is ér többet. Szél Vilma tudta magáról, hogy varázslatos a nyurga mosolya, az legalább biztos, hogy varázslatos, de hát nem küldhet magáról egy fotót, azt semmiképpen sem.

— Nem fér több — motyogta félhangosan Peti, le sodort egy halom géppel teleírt papírt az asztalról, és turkálni kezdett mély, szagattott sőhajok közepette a szekreterben.

Szél Vilma egy pillanatra Peti hajlott alakjára emelte a tekintetét, aztán visszakényszerítette a figyelmét az előtte heverő üres papírra. Meg kell, hogy legyen! Ha már megvan átkozva ezzel az istenverte képzelettel, hát akkor rajta! És várakozóan, kíváncsian nézte a kezét. A képze-

lete lép meg helyette mindent, csak épp sorokká kell formálnia, neki magának nincs hozzá köze, a képzelete nyúj-totta ki a kezét ezután a csillogóan szemüveges, komor Seymour után, és erről épp nem tehet. Szél Vilma képzelete minduntalan megkívánt valamit, és egy vadállatot etetni kell, bármi áron, Szél Vilma szerint még ez okozza a legkisebb kavarodást, még elgondolni is rossz, mi minden történhetne, ha csak úgy éhesen, szabadon kószálna a városban a képzelete.

Csak épp nem tudta még, hogyan fogjon hozzá. A szavak rendezetlen egymáson hevertek, akár egy halom gyufaszál. Szél Vilma ki-kiszedegetett közülük egyet-egyet és megcsodálta. Ez volt a legrosszabb. Néha úgy elbűvölte egy szó, hogy szinte moccani se tudott, s ez gyakran meg esett vele. A lehető legkülönfélébbek voltak ezek a szavak, olyasmik, mint a patyolat, meg például a lófarok, mi a csuda lehet egy ilyen szóban, pont, hogy lófarok, mert hogy a színes szavak, mint a karmazsin, az almandin vagy a bordó, megbűvölték, ez érthető, de hová inal ez a lófarok?

Peti visszaereszkedett a fotelba, mezitelen talpát a szőnyeghez dörzsölgette és egy albumban lapozgatott.

Szél Vilma a szép kövér regényt tologatta az asztalon, épp csak annyira volt kövér, amennyire még egészségesnek, s épp ezért kicsattanóan kíváncsian néztek a tetszik valami, és szórakozottan szemlélte a borítón díszelgő fotót.

— Egy tehetséges emberrel akarok élni — dűnyögte konokul maga elé.

— Mi?! — rezzent fel Peti az albumból, s Szél Vilma legyintett.

— Semmi. Dolgozom — és újra a papír fölé hajolt, hová inal ez a lófarok, mert a gondolatai ismét e szó körül keringtek, zsongtak, ki lehet ékes egy lófarokkal, hát természetesen az idő, ki más, a lófarkas idő. Szél Vilma gondolatai gyakran kötődtek ki az időnél, amióta amaz kihirdette a hadiállapotot, noha azt persze nem lehet ráfogni, hogy csak ukmukfuk, hadüzenet nélkül támadta meg, azt az egyet nem, csakhogy Szél Vilma tíz év óta mit sem változott, olyan moccsatlan volt rajta minden, akár egy tő tükrét simítja feszesre a vihar előtt futkározó csend, ahogy ha éppen átellenben, az ellenség táborában egy csapásra megszűnik minden mozgás, akkor készül valamilyen, annyi szent, hát így épp tíz éve üzent neki hadat az idő a változatlansággal, még jó, persze, hogy észrevette, tíz éve várja, hogy vegre elszánja magát és persze rátörhet akármikor, s mit ér száz év akár, ha egyszerre nem lehet belőle többet megélni, mint egy pillanatot.

Peti kinyújtotta a lábát, és mint egy sínén, lecsúszta a földre az albumot. Aztán ő is lecsúszott a fotelból, lekuporodott a szőnyegre és szorosan átölelte felhúzott térdét.

— Én is úgy fogok megdőglenni — mondta jó hangosan.

— Hogyan?! — rezzent fel Szél Vilma.

— Én is úgy fogok megdőglenni — ismételte Peti.

Szél Vilma türelmét vesztve eltolta maga elől az üres papírt és félkönyvekre támaszkodva fordult Peti felé.

— Értettem — tagolta oktatóan —, de azt kérdeztem, hogyan?

No ebből még lehet valami!

— Teljesen egyedül, mint az öreg... , hogy magam alá csinálók — ábrándozott Peti. — Teljesen egyedül.

— Milyen öreg? — csapott le villámgyorsan Szél Vilma, mert imádta a történeteket.

— Hogy magam alá csinálók — siránkozott Peti.

Szél Vilma kisebb robajjal hátralökte a széket, felpatant az asztaltól és kikapta Peti kezéből az albumot. Viharheseben, ingerülten pörgette a lapokat, mint aki keres valamit, de sehogyan se találja.

— Mitől csinálisz magad alá? — kérdezte végül türelmetlenül toppantva — Nem találok.

— Minek vagy itt?! — emelte Szél Vilmára elkínzott arcát Peti.

— Minek?! Hagyjuk abba, jó? Hagyjuk abba! — könyörgött. — Kiment már belőlem a saját boldogságom... érzem, ahogy mosódik ki belőlem...

Szél Vilma zavartalanul, oda sem figyelve keresgélt tovább az albumban.

— Hát nem találok — dühöngött —, nem találok.

— Hagyjuk abba! — esedezett tovább Peti. — Nincs

benned semmi gyengédség... semmi... Mit keresel?! — esett ki egy pillanatra a szerepéből.

— A médiumodat — vágta rá gondolkodás nélkül Szél Vilma. — Amitől csütörtök délután négykor egyedül, magad alá csinálva akarsz megdőgni... Hol van? — vibrált a sürgetés Szél Vilma hangjában.

Peti gyötrődve nézett fel rá, s napbarnitottsága dacára frappánsan elsápadt.

— Te nem vagy nő — bökte ki kínlódom. — Egy kis gyengédséget... miért nem tudsz adni egy kis gyengédséget?!... nekem fáj... pont ez az album fáj... én ilyen vagyok — ölelte át magát szusszanva Peti. — Ezzel az érzékenységgel élek a világban... hogy egy album is fáj...

— Neked mindig akkor fáj, amikor én dolgozom — szögezte le tárgyilagosan Szél Vilma épp, mint egy nyilvánvaló tény, amit nem lehet nem észrevenni.

— Gonosz vagy — gurgulázta a gét Peti. — Gonosz — mintha gh-val kezdődne a szó, mintha két gével. Egyszerűen Petinél dupla hangzóval kezdődtek a szavak.

— Utálom, amikor szenvelegsz — fintorgott Szél Vilma. — Talán ha csinálnál valamit...

Peti összerándult, mintha Szél Vilma megütötte volna és felcsattant.

— Honnan veszed a bátorságot, hogy ezt mondd?! Honnan?! Nekem ez igenis fáj! — győzte meg magát végleg Peti. — A tehetséges emberek mindig bizonytalanok — terítette le Szél Vilma elé, akár egy kókuszszőnyeget, a mondatot. — De a te ítéleteidhez persze kétség sem fér... nem lóg a gardróbodban más, csak magabiztosság... csak hogy a tehetség nem ilyesféle konfekcióban jár — vágta ki diadalmasan Peti, s a jól sikerült hasonlat óvatos derűt csalt az arcára.

— Te mindenkiben magadat sajnárod, mindenkiben — folytatta zavartalanul a maga gondolatmenetét Szél Vilma, mintha Peti semmit se szólt volna. — Kár, hogy a rettenetes szenvedések száma objektív korlátok közé szorul — karikázott Szél Vilma vígan az ironián. — nagy kár... Talán ha örök lenne az élet, betelnél... környékezd meg az istent... ilyen érvek előtt meg kell, hogy hajoljon!

— Hagyjuk abba, hagyjuk abba! — motyogta elgyötörve Peti.

— A múlt héten még gyereket akartál csinálni nekem — rikkantott közbe Szél Vilma, és lekapott egy fényképet a könyvespolcra. — Ilyen édes kislányt ni! — lóbálta meg a saját gyerekkori, sirós-toporzékolós képét Peti orra előtt. — Már épp itt lenne — ütött viszolygva a hasára, aztán gonoszul elmosolyodott. — És te tudnád — engedte le tőle szokatlan módon a mondat végét. — Mindig is szoktál emlékezni arra a pillanatra, amikor gyereket szoktál csinálni. Más férfiakkal ellentétben — idézte hadarva, fennhangon Szél Vilma Peti szavait, akár csak egy ócska fregolikabátot forgatna ki és be előtte.

— Te örült vagy és közönséges — mondta kábán és gépiesen Peti, mint aki el sem hiszi, hogy ez vele megtörténhet.

— Dehogy! — harsogta Szél Vilma olyan arccal, mint aki tudatában van annak, hogy többet mondott a kelletténél, de már esze ágában sincs visszakozni, véletlen elragadták a lovak, s hirtelen rájött, hogy mindig erre vágyott. — Peti kipróbálja, tud-e csinálni gyereket — rikkantotta Szél Vilma és körülnyargalta a szobát. — Hát igen! És ha a gyerek kishibás, próbálkozzunk újra, csináljunk most már tökéleteset! A régít el lehet dobni...

Peti ordítva ugrott fel a földről, Szél Vilma után kapkodta a fejét, hogy odatoppanjon elé, az arcába kiáltson, de Szél Vilma indiánléptekkel táncolta körül az apró szobát, hát Peti a hátával ordított.

— Egy meddő nő... itt megy az utcán... meddő... és senki se tudja róla, senki, csak én — rikoltzott. — Nem tudok úgy rád nézni, hogy ne lássak még valakit a szememben... és nem könyörgök többet... nem könyör-

gök..., hogy ez nekem milyen megalázó — toporzékoló Peti. — Gyáva vagy, gyávagyávagyáva!

— Gyáva hát — pördült körbe a saját tengelye körül Szél Vilma. — Nem akarok gyereket. Elég teher nekem a világ. Elég teher önmagam. Mit gondolsz, elbirna engem egy gyerek? — torpant meg Szél Vilma, és kíváncsián nézett Petire.

— Nem tudod, miről maradsz ki... nem tudod — ereszkedett le a fotelba Peti, mint aki viszont tudja. — Ötvenévesen a falba fogod verni a fejed... de akkor már késő — sikeredett fenyegetésformára a tanács. — Nem tudod, miről maradsz ki — ismételtette makacsul Peti.

— Deehogynem — nyújtotta el szándékosan a szót s kerekítette csodálkozóan tágra a szemét Szél Vilma. — Csupán csak abból, hogy ha kiderül, a gyerekem beteg, és hát lehet, hogy én sem vagyok tökéletes, ordítózzál velem már a kórház folyosóján, hogy addig nem nyugszol, amíg nem lesz egy egészséges gyereked... hisz te tudsz csinálni tökéleteset... nem rajtad múlt... és hogy utána, azonnal össze is csomagolj... így valahogy — billegett Szél Vilma Peti széke előtt, akár csak a tükör előtt próbálna el egy mozdulatot.

— Hagyd a Viktort! — halkult fenyegetővé Peti hangja, s duródtak fel a vonásai, akár egy fürge kis vakond munkálkodna alattuk. — Ezt megmondtam, hogy ne...! nekem ő van legbelül — fátyolosodott el hirtelen Peti szeme.

— Hogyne, a tízes körön — futotta el a mérge Peti fátyolos tekintetét látva Szél Vilma. — Telitalálat!

— Ha nekünk nem lesz gyerkünk, én visszamegyek a Valihoz — mondta elszántan Peti. — A Viktor miatt...

— Tessék! — hajlongott Szél Vilma, akár egy vásári kikiáltó és az ajtó felé lóbálta a karját. — Tessék!... so-sincs zárva a váróterem... tetszés szerint ki-be lehet járni... s mi lehet jobb dolog e földön, mint esténként az ovi meg a böli eseményeit megtárgyalni — vihogott Szél Vilma.

— Tőle legalább kaptam szeretetet — vágott vissza Peti, akár egy undok napközis.

— Persze — simogatta meg Szél Vilma fölényesen, megengedően Peti fejét. — Úgy lefekvés körül... igen... az ész, meg mint tudjuk, bajjal jár.

— Én inkább visszamegyek a Valihoz — makacszkodott Peti.

— Megmondtam... előre megmondtam — kapta maga elé a tenyerét Szél Vilma, mintha odébb akarna tolni az útjából valamit —, hogy senki mellett nem lesz olyan dolgod, mint vele. — Szél Vilma az ujjain számlálta elő. — Akkor jöttél, akkor mentél, amikor tetszett, kipróbálhattad, tudsz-e csinálni gyereket, és még csak feleségül se kellett venned... végezetül...

— Mert ő megértett engem — sértődött meg hirtelen Peti.

— Persze, hogy bármikor szabad legyél... azonnal... ha jön jobb — idézte könnyedén, dallamosan Szél Vilma Peti szavait, akár egy közhellyé silányított verssort.

— Hát nem jön — szögezte le nem kis diadallal Szél Vilma, aztán elgondolkodott, és ezt már csak magának mondta: — Sose jön.

Körülnézett az apró, sötét kis szobában a levegőt elszívó ormóttan bútorok, plafont ostromló dobozok között, tekintetét végigfuttatta a könyvek gerincén, a nedves falakat borító szőnyegeken, gondosan szemügyre vette a fotelban sóhajtozva kuporgó Petit, és azt mondta végezetül:

— Itt vagyok.

Aztán visszaült az asztalhoz. Futólag kipillantott az ablakon, eligazgatta a kövér regényt, aztán felcsillanó szemmel ránevetett az üres papírra, és lendületes, nyurga betűkkel ráírta a tetejére, hogy: „a ló nem sárga, a ló bordó”. A palazöld, karcsú betűk kitűnően mutattak a fehér papíron. A következő sor elejére pedig odaírta, így, egybe, hogy lóbordó. S engem a lóbordó szíven ért, szaladt ki a tolla alól, s ettől fogva szélesebben nyargaltak a palazöld betűk a papíron: Szél Vilma a rácsos pinceablakon át látta a világot, a cipőket, csak azt látta, meg a macskákat. Szél Vilma lóbordó horizontján színes cipellőkkel kerge-tőztek a kóbor macskák.

Téglák, sorsok, forintok

Tisztaszobákra vadászunk. Több szintes családi házak emeleti részének lakatlan vendégszobáit szeretné lecsévégre kapni fotóskollégám. Cifra kerítéseket, drága, hivalkodó, de ízléstelen berendezési tárgyakat fényképezne. Én meg gyűjteném hozzá az újjazdagok gőgös, s lehetőleg minél bárgyúbb nyilatkozatait, az anyagi gyarapodás és a szellemi elszegényedés bizonyítékait. Úgy, ahogyan azt az elmúlt másfél évtized gazdag falvakkal foglalkozó sablon-újságcikkeinek, tévériportjainak sémái, forgatókönyvei diktálnák.

Aztán zavarba jövünk. Mert látunk ugyan cifra kerítéseket, a házak homlokzatára tapasztott méregdrága, rikító színű csempemozaikokat, de látunk a kerítéseken túl virágágyásokat, gondosan művelt kerteket, s a falak mögött ízlésesen berendezett tágas, kényelmes otthonokat. Lakatlan emeleti szobákhoz nem volt szerencsénk. Illetve ahol lett volna, oda nem jutottunk be. A házigazda tudniillik bizalmatlanabb, szemérmesebb, vagy egyszerűen csak fáradtabb és kiábrándultabb annál, semhogy kérkedjen portékájával. Karbatett kézzel áll masszív, kétszintes, sokerkélyes házának kerítése előtt, s halkán azt mondja: éhes népek laknak errefelé. Olyan emberek, akik szeretnének végre jól lakni, de ha tele a gyomruk, akkor is azt nézik, hogy nagyobb falat legyen az asztalukon, mint a szomszédjukén.

— Mi is így voltunk ezzel — emlékeznek. — Amikor összekerültünk az asszonnyal, a rajtunk lévő ruha volt minden vagyonunk. Apámék szobakonyhás vasutas lakásába költöztünk be. Pestre jártam dolgozni, egy fémcsiszoló üzembe. Délután irány a borsóföld, este meg jöttem a telekre maltert keverni, téglát hordani. Tíz évig épült ez a ház, parketta, központi fűtés még most sincs. Közben szilikózist kaptam a fémcsiszolástól. Amikor szanatóriumba kerültem, kiderült, hogy nemcsak a tüdőm, hanem a szívem és a májam is beteg. Leszállékoltak. Tavaly a feleségem is megrokkant, kihaltak az idegek a karjából.

— Ha még egyszer kezdené?

— Maradnék apámék vasutasházában.

Gazdag vidék — mondják a Galgamenti falvakra. Való igaz: jó a termőföld errefelé, s az itt élők ki is használják a természet adta lehetőségeket. Azt mondják, a galgai ember 400 négyszögölből is képes meggazdagodni. Évente általában háromszor, négyszer aratnak, tavasszal vetik a borsót, a krumplit, ennek helyébe jön a káposzta, az uborka, ősszel pedig a tők, a zöldbab. A háztájik, a kiskertek művelését természetesen a legtöbben nem főfoglalkozásként űzik. De marad-e idő másra is? Pihenésre, szórakozásra, művelődésre. Mindarra, amit divatos manapság e tekintélyes porták lakóitól irigységgel vegyes lekezelő ironiával számon kérni.

— Hallom én is gyakran: a mi vidékünkön nem tudnak élni a gazdag-

ságukkal az emberek — mondja *Barna János*, galgahévízi tanácselnök. — Lehet, hogy másutt ezt jobban csinálják, én mindenesetre azt látom, hogy a hévíziek a kettő, sőt gyakran három műszakos napi munkájuk mellett sokfelé eljutnak. Ha kirándulás van, ha a focicsapat utazik, vagy ha éppen tűzoltóversenyt rendeznek mondjuk Gödöllőn — máris mozdul a falu népe. Más kérdés, hogy több időt lehetne és kellene olvasásra, művelődésre szánni. De ne felejtsük el: az emeletes villák lakóinak zöme 15—20 évvel ezelőtt még földszintes parasztházakban lakott. S amit elérték, azt csakis a saját kezük munkájának köszönhetik. S talán az is elárul valamit, hogy errefelé nem állnak sorba a tanácson lakáskiutalásért.

Nyolcéves forma kisfiú lép az elnök szobájába. Hivatalos postai küldeményt nyújt át, aztán távozik.

— Látja nálunk már a gyerekek is ilyenek — folytatja az elnök. — Ennek a kisserácnak postás a mamája, s a világ legtermészetesebb dolga számára, hogy a nyári szünetekben, amíg csak lehet, segít az édesanyjának. Nem ismerik nálunk a semmittevést. Az egyetemista is — ahogy alkalmán van rá — jön haza, ültetni, kapálni, uborkát szedni.

Kora reggeltől délutánig a munkahelyen, azután sötétedésig a borsóföldön, éjszaka pedig — ameddig a szerző ki nem esik a kezéből — lámpafény mellett az építkezésnél. A napi menetrendje sok éven át — a fémcsiszolóéhoz hasonlóan — az ÁFÉSZ üzemvezetőnek is ez volt. „Ha jellegzetes galgahévizit akar megismerni, őt keresse!” — javasolja a tanácselnök.

— Nyolc évvel ezelőtt fejeztük be az építkezést — mondja a házigazda. — A harmadik emeletes ház volt a miénk a faluban. Hallgathattam akkor épp elegend: miből építettem, honnan volt rá pénzem, s egyáltalán, mire jó ez a magamutogatás? Nézzen most körül, s megláthatja, mennyire nem a kérkedés vezetett, hanem a szükség parancsa, amikor ekkora házat építettem. A gyerekekkel s a vejemmel együtt most öten lakjuk a négy szobát, s hamarosan érkezik az új családtag, az unoka is.

A ház mögött gazdasági épület, jól felszerelt esztergályos műhellyel. A garázsban két Lada, előttük egy terepjáró dzsip. A kert a hatszázötven négyzetes területtől folytatódik.

— A ház elkészült, de látom a második műszak nem szűnt meg...

— Ha tartani akarjuk a megszokott életszínvonalat, illetve, ha annál egy kicsivel többet is szeretnénk, akkor nem megy másként. Tudni kell persze, hol a határ, meddig lehet feszíteni a húrt, hogy el ne pattanjon. Mi minden évben elutazunk valahová, a hétvégeken kijárunk a tóra fürödni, s ha kettős meccs van a stadionban, rendszerint azon is ott vagyunk.

— Mit gondol, a gyerekei is ezt az életmódot folytatják majd?

— A nagyobbik lányom jogot tanul

— mellesleg jeles eredménnyel végzi az egyetemet — s legfeljebb kikapcsolódásként veszi kézbe a kerti szerzőmot... Azt hiszem mi vagyunk az utolsó nemzedék, amelyik ebben a feszített tempóban él. De talán így is van ez rendjén.

T. néni szerint viszont valahogy még sincsenek rendjén a dolgok. A falu határában, Sz.-ék földjén szedi a borsót. Munkája ellenszolgáltatásaként Sz. leszedi a meggyet, a barackot T. néni gyümölcsfáiról és segít felszállítani a Garaira.

— Én már nem mászhatok fel a fára, a Sanyikám, s nagy fiam meg nem kapható ilyesmire. Postás Pesten, s ha itthon van, csak a tévét nézi és issza a szódás bort. Nem haragszom rá, mert rendes gyerek, hozza nekem a csoko-

ládét, majdnem minden második nap. Én meg töltöm neki a bort s mesélem, mennyire más volt itt az élet régen. Akkoriban arról lehetett megismerni minket, hévízi lányokat, hogy olyan vékonyak voltunk, mint a csutkák. Kint a mezőn ott állt mögöttünk a pallér, naphosszat a földön csúsztunk, a térdünk olyan volt, mint a pecsenye. Mégis szállt a nóta naphosszat. Mert akkor tudtunk még énekelni, nem úgy, mint a maiak, akik csak a pénzt hajszolják, s építik azokat a nagy házakat. Negyvenéves korukra aztán belerokkannak — csóválja a fejét T. néni, s a tűző nap elől egy karóra erősített kopott fekete ernyő alá telepszik a borsóföld közepén...

Erdélyi András

Habik Csaba felvételei

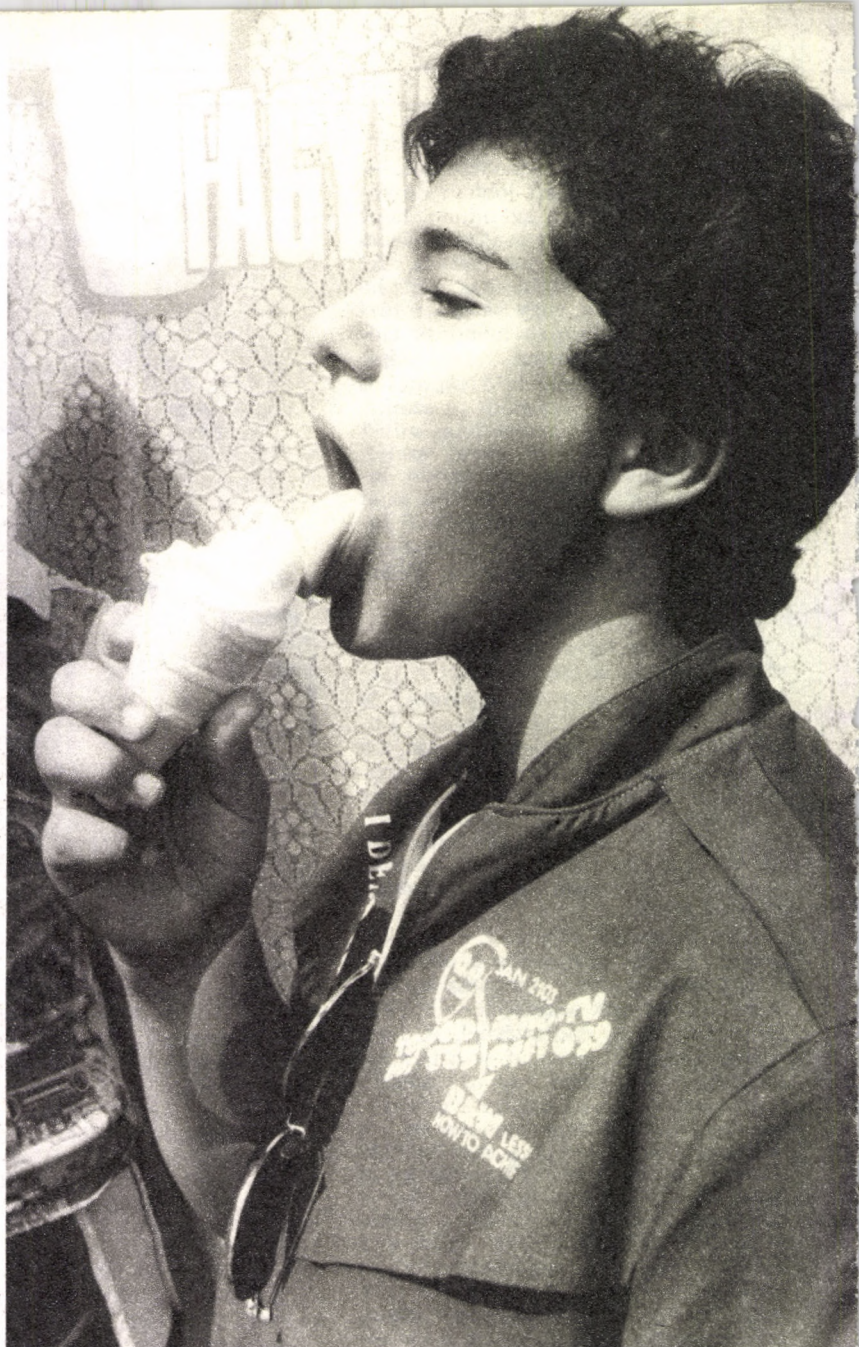
Itt a nyár, s bár az igazi kánikula időnként várat magára, a fagyaltimádók lelkes tábora az idővel mit sem törődve kanyargós sorokba tömörülve hódol szenvedélyének. Mi tagadás: egyre borsosabb áron.

De tekintsünk kicsit vissza a múltba: honnan is ered az annak idején „hideg nyalat”-nak nevezett nyári hűsítő édesség? Bár Marco Polo a távol-keleti országokról szóló krónikájában már említi recepteket a kínai szakácsok konyháiból, e nyalánság európai meghonosítójának mégis egy olasz cukrászmestert, bizonyos Cultellit tartják, aki a hűtött italok után elsőként próbálkozott a XVII. században fagyalt készítésével. Párizsban 1774-ben, Angliában 1789-ben, Amerikában 1856-ban árusítottak első ízben tejes és tejszínes fagyaltokat, hazánkban azonban csak a múlt század közepén honosodott meg és indult diadalútjára.

Fisher Péter hajdani Szervita téri cukrászdájába már főleg a fagyalt vonzotta a közönséget, de nem maradtak le mögötte hírből és ízekben Kugler Henrik finomságai sem, amelyekkel 1858-ban alapított cukrászdájába csalogatta vendégeit. Később Gerbeaud Emil vette át az üzletet és készítette itt sokáig titokként őrzött receptek alapján e csemegét, egy fa sajtárhoz hasonló gépen — akkoriban még csak napi három-négy kilónyi mennyiségben. Így született a kedvelt és népszerű „ice”, a mai fagyalt elődje.

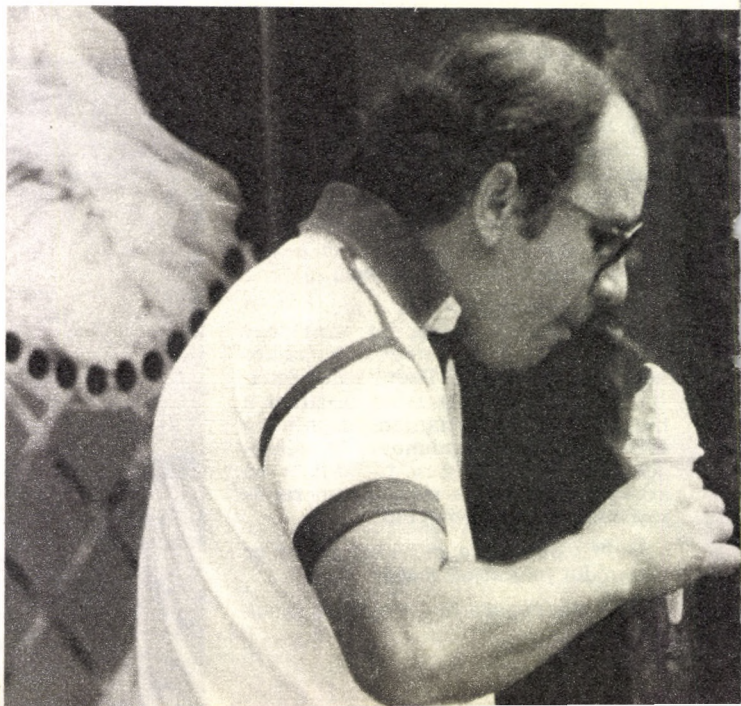
Napjainkban csupán a Gerbeaud-ban napi 150—200 kiló fogy e nyári csemegéből, ami közel négyezer gombócot jelent. Olyannyira népszerűvé vált, hogy a fogyasztás az elmúlt harminc évben négy és félszeresére emelkedett; mondhatni a fagyalt szinte népeledellé vált. Ez a magyarázata, hogy — bár ráfizetéses volt — 1979-ig nem változtatták az árát. Az idén viszont már a legtöbb helyen három forint a hajdani 50 filléres, majd forintos fagy.

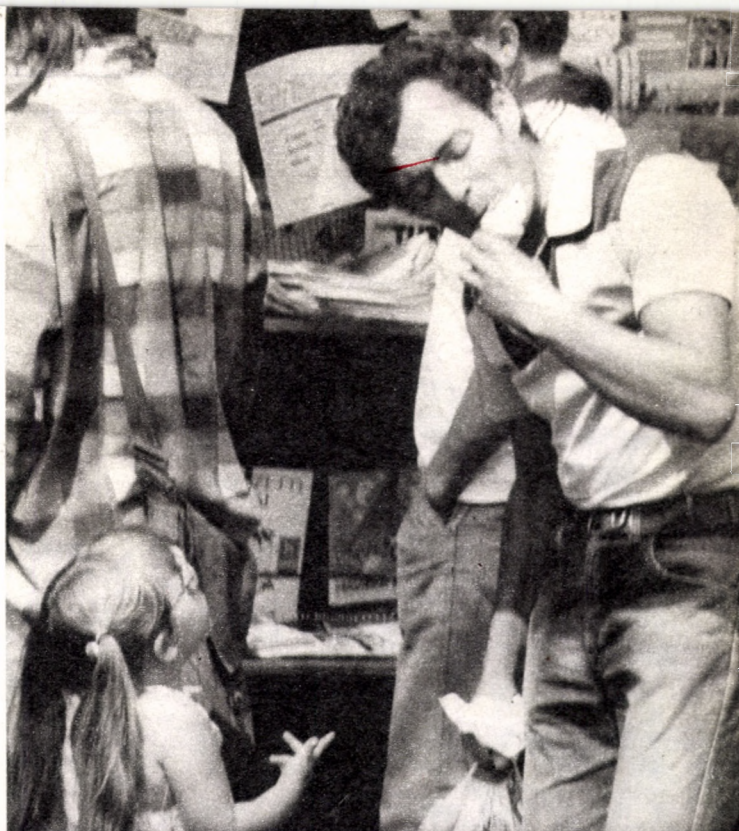
HIDEG NYALAL

— Az áremelkedés jelentette-e visszaesést a fagyaltládák forgalmában? — kérdezem Reichné Ágoston Máriát, a Gerbeaud láncolat igazgatóját.

— Tapasztalataink szerint a finom fagyaltért ezt az árat sem sokallják a vevők. Úgy éreztük, ez az emelés halaszthatatlan volt, hiszen miközben drágább lett a tej, a cukor, a tojás, sőt a befőttek is — amik a fagyaltkészítés fő alapanyagai —, mi változatlanul a régi 20 forintos áron adtuk kilóját. Pedig ha csak az alapanyagköltségeket veszem, ma már ez is 30—40 forint között mozog. Egy évvel ezelőtt lett a fagyalt szabadáras, azóta egy-

segesen három forint nálunk egy gombóc ára — tölcserben. A minőséget továbbra is tartani akarjuk, ezért az idén 1 millió 200 ezer forintért vásároltunk egy új gépet, amin a régi Gerbeaud-receptek alapján, tejszínnel készítjük a fagyit. Igaz, a kalóriatartalma így magasabb, de a fagyalt egyébként sem a fogyókúrák étel. Készítményeink különleges ízeiket egyébként annak köszönhetik, hogy nem fagyaltporral dolgozunk, hanem gyümölcsbefőttekkel.

— Az évek során változik az emberek ízlése, le-

mérhető ez a kedveltebb fagyaltfajtáknál is?

— Maig a legnépszerűbb a vanília és a csokoládé. Emellett az idei nagy sláger a pisztácia. A mandulához hasonló, annál kicsit apróbb fanyarkás gyümölcs íze a marcipánéra emlékeztet.

— *Tudna valami igazi különlegességet említeni, ami csak önöknél kapható?*

— A Jardinette, ez a fagyaltból készült gyümölcskosár. Még a mi cukrászaink közül is csak néhányan tudják elkészíteni ezt az eredeti gyümölcsök-höz megszólalásig hasonlító fagyaltkülönlegességet. Főleg fogadásokra, szállodai

rendezvényekre, esküvőkre rendelnek belőle, de bárki kérheti a házhozszállítást is. Tíz adagból készül a „kosár”, az ára 490 forint.

— *Szerepel az árlapon sült fagyalt is. Ez hogy készül?*

— Kagyló alakú, tojás-habból készült süteménybe töltjük a fagyit, leöntjük alkohollal, és az asztalnál meggyújtjuk. Igen reprezentatív és izletes.

A választék tehát széles, az egyszerű fagyitól a különféle költeményekig, 2,50-től 500 forintig ki-ki ízlése és pénztárcája szerint válogathat.

Győri Anna

Fotó: Grnák László

Az újságírás kulisszatitkai általában nem tartoznak az olvasóra, számára a produktum az érdekes, nem pedig a szerző nyavalygásai. Pedig most valami ilyesfélével kell kezdenünk. Megbeszéltük ugyanis, hogy a százéves Keleti pályaudvar kapcsán egyikünk írjon a másról, a másik pedig csemegézzon a múltban: az alapítási okiratok, az építkezés krónikája, a munkások fölvétele és bérezése körül. Úgy gondoltuk, ez lesz a dolog könnyebbik része.

Semmi más dolgunk nem lesz — véltük —, mint elmenni a Közlekedési Múzeumba, jegyzetelni és máris kikerekedik a történet: hányan dolgoztak az építkezésen, kik lehetnek akkoriban vasutasok, mi történt az egykori indóházzal?

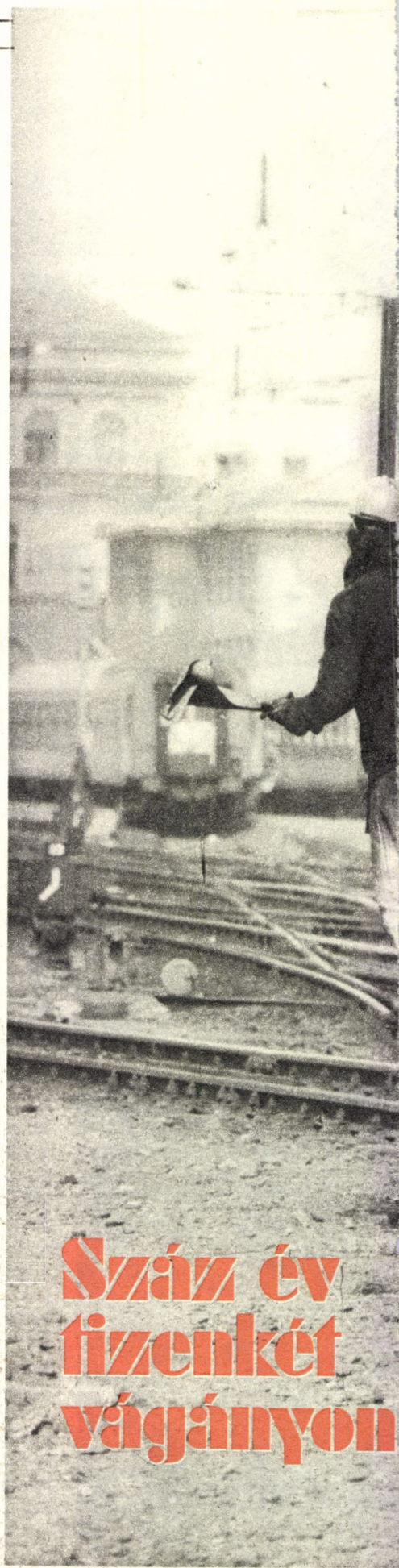
— De szép is lenne! — sóhajt vágyakozva a múzeológus. Ilyesfajta dokumentumokkal ugyanis nem kényeztette el az élet a múzeumot. Gazdag viszont a fotóarchívumuk, nem kis részben az áldozatkész gyűjtőknek köszönhetően. Hogy milyen kevés írásos anyag maradt fenn, illetve vált ismertté, azt Kubinszky Mihálynak a régi magyar vasútállomásokról írt munkája példázza: Budapest pályaudvarainak történetével általában csak folyóiratcikkekben lehet találkozni. A korabeli sajtó természetesen részletesen foglalkozott a Keleti pályaudvar munkálataival. A Vasárnapi Újság például képes tudósításokat közölt annak idején az építkezésről, és az 1884. augusztus 12-i megnyitásról. A munkálatok mindössze három esztendővet igénybe. A pályaudvar története azonban nem 1884-ben kezdődött.

1868-ban például modern gazdaság érrendszerét jelentő vasúthálózatból már kétezer kilométernyi volt az országban, de ezután is a gyors fejlődés

esztendei következtek. A Losonci — mai Józsefvárosi — pályaudvar is nem sokkal a megnyitás után már alkalmatlannak bizonyult a megnövekedett forgalom lebonyolítására. A Közmunka és Közlekedési Minisztérium ezért jelentette az országgyűlésnek egy új pályaudvar építésének tervét. (Érdekesség, hogy az új személypályaudvart először a Kerepesi — mai Rákóczi — út és a Sertéskereskedő utca sarkára képzelték el, vagyis körülbelül oda, ahol a Blaha Lujza téren ma a Nemzeti Szálló épülete áll. A Keleti tehát ugyanúgy a Nagykörútra került volna, mint a Nyugati. A vasútvonalat odáig bevezetni viszont igen drága lett volna, s így az olcsóbb változat — a mostani hely — mellett döntöttek.

Az 1873-as világválság a monarchia gazdasági életét is megrendítette, így halasztódott a Keleti építése is. Az iparosítás második, kiegyensúlyozottabb szakasza a nyolcvanas évek elején kezdődött, s 1881-ben a mai Baross téren megindulhatott a munka. A főváros ragaszkodott hozzá, hogy a főhomlokzat az akkori Kerepesi út tengelyébe kerüljön, ám ez a tény alaposan megnehezítette a pályaudvar tervezését. (Az épület terveit egyébként Rochlitz Gyula építész MÁV főfelügyelő készítette, a csarnok Feketeházy János mérnök elképzelései szerint valósult meg.) Végül is a tervezők derekas munkát végeztek: a Keleti pályaudvar mind építézetileg, mind vasúttechnikailag az akkori Közép-Európa legkorszerűbb pályaudvara lett. Még mai rohanó életünkben is megragadja és gyönyörködteti az embert az épület szépsége.

A XIX. századi Budapest polgárai szinte nemzeti kérdésként kezelték a Keleti ügyét — ellentétben az Osztrák Államvasút-társaság Nyugati pályá-

**Száz év
tizenkét
vágányon**

udvarával, amelyek építésénél francia tőkével, idegen építészekkel dolgoztak. A korabeli sajtó büszkeséggel teli, nemzeti öntudattal ünnepelte az új pályaudvart, amelyet magyar építészek, mérnökök építettek. (Holott — mint Kubinszky Mihály is megemlíti kitűnő munkájában — semmivel sem volt „magyarabb”, mint a kor többi középülete.)

A Keleti pályaudvar százszentendős történetében a másik nagy dátum 1932. szeptember 12-e volt, amikor átadták a forgalomnak a Budapest—Hegyeshalom villamos vontatású vasútvonalnak a főváros és Almásfüzitő közötti első szakaszát. Egy évszázad alatt egyébként többször is bővítették, átépítették az épületet, de lényegében változatlan maradt. Igaz, a legutóbbi — 1965-ös — funkcionális változásokat is hozó átalakításnál a homlokzatba új órát tettek, az üvegfalat tagoló párkányról pedig eltűntek Bezeredy Gyula szobrai, amelyek a Földművelést, a Kereskedelmet, a Bányászatot és az Ipart jelképezték. Kár értük.

A centenáriumához érkezett Keleti az ország napjainkra legnagyobb pályaudvarává nőtte ki magát. Naponta 250 vonat érkezik és indul innen, közülük mintegy 30 nemzetközi.

— A nap huszonnégy órájában, két nehéz periódusunk van — mondja Molnár Gábor, a Keleti körzeti üzemfőnöke. Az első reggel 5.30-tól 8 óráig, a másik 14.30-tól 18-ig tart. Ilyenkor „sűrű” a levegő, nagy a tolongás a Keletiben, hiszen ötpercenként indulnak-érkeznek vonatok a tizenkét vágányra, amelyből öt a csarnokban, hét a szabad ég alatt van.

Molnár Gábor egyébként jól ismeri az országot. Negyvenegy esztendő alatt — ennyi ideje dolgozik a vasútnál — sokfelé megfordult széles e hazában:

volt rá szüksége. És ő ment, hiszen a MÁV-nak újabb állomáshelyeken nemcsak hivatásává, életemévé is vált a vasút.

Amikor az állomásfőnököt keresem, kijavítottak: itt „csak” üzemfőnök van.

— A MÁV-nál 1978-ban vezették be az üzemfőnökségi rendszert. Ez röviden azt jelenti, hogy azóta a Keleti pályaudvarhoz a személyszállításon kívül vontatási, műszaki kocsiszolgálati egység is tartozik, és innen irányítjuk a Józsefvárosi pályaudvar munkáit is.

Nézd meg a pályaudvart, és tudod, mit várhatsz az országtól — tartja egy mondás. Nos, a százszentendős Keletiben ma már bárki bátran körülnézhet. A „már”-t fontos hangsúlyozni, hiszen két-három éve még igencsak „veszélyes üzemnek” könyvelhették el a budapestiek és a külföldiek a pályaudvart és környékét. Am azóta, hogy a rendőrség speciális akcióbrigádjai különös gondot fordítanak a pályaudvar ellenőrzésére, ismét csendes lett a csarnok. Sőt, tisztább is, hiszen két éve egy gmk végzi a sínparok tisztítását. Sokat jelentett az is, hogy üzembe állították azt a kocsimosó berendezést, amely 24 óra alatt 120 vagon képes megcsutakolni.

— Az öreg Keleti lassan megfiatalodik — mondja az üzemfőnök. — Az évfordulóra kifestetjük a pénztár-csarnokot és a várókat. De nemcsak a külszín számít. Már megkezdődött egy korszerű biztosító berendezés tervezése, amelynek fejszerelése után a pályaudvar forgalmát számítógép irányítja majd.

Borbás Katalin — Forró Péter

Grnák László felvételei

GEORGE SAND

GEORGE SAND FRANCIA IRONÓ MONDTA	KOZEP-KORI SZEKTAK TAGJAI	PONTOS! ALLAT-GONDOZO MUNKAJA	... KOBÓ; JAPAN ÍRÓ KIS ERIKA KOZMET. MARKA	EDES MARTAS OLASZ AUTOJEL HAZAI SPORT-OSZTÁLY	...FI BESZÉDET TAGLAL	IRASJEL A BETUN
ELEM FEKTET IH				A CARMEN-SZERZŐJE IRANI VÁROS		
		HAJLITJA JARAS NEV-ÉVEL	NŐI NEV HELYESEL (KÉT SZÓ)		VOZNYE. SZENSZ. KIJ-MU FIGVELI	
HON IDEGEN SZOBAN TULI.				ALTATÓ-SZER ANNYI MINT		
AZ IRONÓ SZAVAI; 2. RESZ ESZAK	AMERIKAI ENEKES HELTAI HÓSNÓ	OLASZ-ORSZÁG FELPONTI		AREN-GEDMÉNY IBSEN MŰVE		
			ELEKTROMOS CSAT. LAKOZÓ-PONT	PLUSZ REMLA-TOMÁS		DEHOGY! MERTANI IDOM
NYILTSÁG KELME JELZŐJE LEHET			RAMOL		DELÍ TENGER SÁR-DARABI	
	KELET OROSZ NŐI NEV	TOLLAL ÍRTT LEVEL SIKSÁG	MARATÁS A SI RÉGIÉS NEVE		ROMAI 51 HALÓT KESZIT	SZEMÉLY-NEVMÁS
UJJEZUST SZEGECS		PLUSZ-MUNKA VÉGZESE	MAGAD ÖRMÉNY ROM-VÁROS	FOLDBE REIT	KETTŐS BETU AMERIKAI FOLYO	... SMALL (ERIC KNIGHT) TITKOS JELEKKE ALAKIT AT
MAKACS NEVELO	AZ IRONÓ SZAVAI; 3 OSZTRAK SZINESZ					
	FRANCIA SZINESZ SZERVES VEGY.				LEHE-TŐSEG ROMAI 504	
FELÍRAT FILMEK DOBOZÁN HAJÁS			JÓD IRANI URALKO-DO VOLT	ROHÁMOZ KELTE-ZES		FENYEGES BETU KIEJTVE
			ERDELYI VÁROS JUGOSZL. KIKOTÓ		UTCARA NYOM TURKME-N OBOL	
SAVVAL KEZELÉS OLASZ RTV	SZET-VÁLAS MAGA-SITOTT				RÁTARTI HOSSZU-TAVU FUTÁS	
		ERVE-NYESUL		E NAPON MERETRE SZAB		
DARABOT SZÍNRE VISZ FELTII	HEGYALJAI KÖZSEG TABORI LÖVEG TELLUR		BAKONYI KÖZSEG USTHAZ			
			KIRALYI KINCSTAR IDEGEN NŐI NEV			
BÜNEL-KÖVETŐ AZSIAI PENZ		HARAGOS INDULAT ZENEI HANGOK		FOGOLY ZENEI FUGGE-LEK		
	KEZBEN FOG BETU KIEJTVE		HEGYRE SZAGULD AMERIKAI HIRUGYN.	ROMAI POLIT. V. AZONOS BETUK		
KOPASZ NATRIUM ES SZEN						
		BORSODI KÖZSEG FOSZFOR				
ANNA BECÉZVE			NOVEM-BER 14-ÉN VAN NEV NAPJA			

AZ ELŐZŐ HETI REJTVÉNY MEGFEJTÉSE

	A	E	F	H	E	E										
	A	B	E	C	S	Ü	L	E	T	M	E	G	A			
	S	Z	E	M	E	L	G	E	T	Ö	L	É	S			
	O	K	I	T	E	V	E	T	M	S	Z					
	U	T	O	D	A	D	A	K	A	K	O	Z	O			
	M	R	O	B	E	R	O	N	H	E	G	S	R			
	K	I	T	A	T	O	A	B	I	G	É	L	M	E	G	
	N	A	G	E	L	R	I	O	G	A	T	S	A	G	A	
	U	T	R	A	V	A	L	Ö	L	E	G	T	I	T	E	L
	A	T	L	E	T	I	K	A	R	B	É	K	A	S	Ó	
	J	A	M	O	R	A	V	A	S	Ö	K	E	T	M		
	T	O	L	A	T	A	F	A	T	A	K	A	R	O		
	S	O	Z	A	S	I	R	T	A	S	E	T	I	L		
	I	Z	M	O	S	I	T	K	E	R	K	Ö	S	E	L	
	E	J	K	R	E	Z	Ö	L	M	A	Z	U	R	K	A	
	O	L	E	S	A	K	E	R	I	T	H	E	T	V	E	N
	E	G	O	M	E	R	I	A	L	A						
	O	L	Y	V	E	R	I	A	K	E	N					
	G	Ö	Z	E	L	E	N	J	A	V	A					
	R	E	S	Z	E	G	M	O	R	E						
	M	E	K	O	N	G	V	A	K	Ö	L	O				
	H	A	H	A	P	A	L	A	L	H						
	P	A	T	A	K	Ö	L	Ö	T	E	A					
	J	T	J	A	A	Z	E	M	B	E	R	T				

ANDERSEN DAN ÍRÓ GONDOLATA